

Vleugel vs. vleugel

Tijdens een schaakpartij is het de bedoeling de vijandelijke koning in het nauw te drijven. De meest directe manier om dit te doen is door de vleugel waar de koning zich heeft verschanst onder vuur te nemen. Deze methode ligt het meest voor de hand. Immers, als men er in slaagt de vleugel open te breken is het vervolgens meteen mogelijk om de vijandelijke koning het leven zuur te maken. Het is vaak niet erg om voor een dergelijke doorbraak enige stukken op te offeren. Zodra men zich toegang heeft verschaft tot de koning is de partij meestal snel afgelopen.

Een andere manier om te werk te gaan is door een offensief in te zetten op de vleugel waar de koning juist niet staat. Dit lijkt op zich niet erg logisch. Waarom zou je immers je best doen om iets aan te vallen terwijl je voornaamste doelwit zich veilig op de andere vleugel verstopt heeft? Een ander punt is dat je tegenstander gemakkelijk jouw koning kan gaan aanvallen zonder al te veel op zijn verdediging te letten. Je tegenstander zal het namelijk niet zo erg vinden als zijn andere vleugel wat verzwakt: zolang het maar niet zo erg wordt, dat de aanval omslaat in een koningsaanval of veel materiaalwinst oplevert.

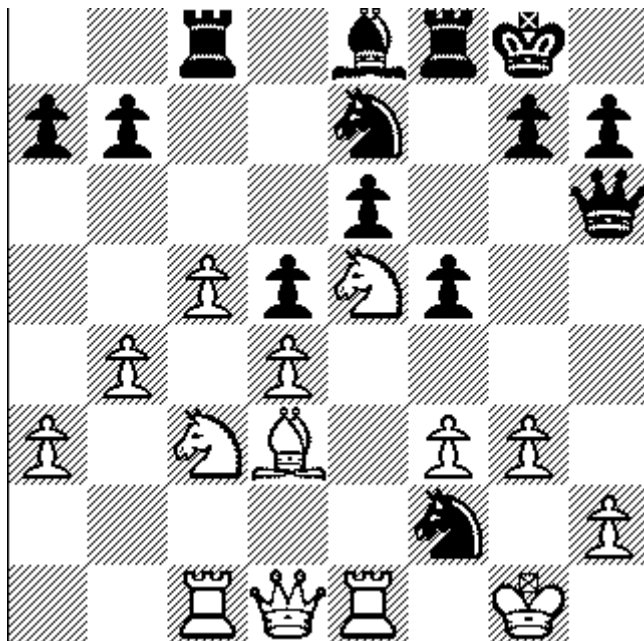
Juist vanwege dit laatste is zo'n aanval zo interessant. Beide spelers moeten proberen stand te houden op de aangevallen vleugel, terwijl ze tegelijkertijd een vleugel van de tegenstander moeten proberen te overrompelen. Zoals meestal in het schaakspel gaat het er ook nu weer om wie het snelst is. Nu loopt een van de spelers echter niet zozeer het risico om meteen mat te gaan als hij te laat is. Wel kunnen de gevolgen zeer ernstig zijn.

Als we het over een dergelijke aanval hebben zal deze zich meestal afspelen op de damevleugel. Beide partijen rokeren immers meestal kort. Als twee spelers elk naar een andere vleugel zouden rokeren, dan zou de aanval op de damevleugel weer een heel andere betekenis krijgen. Dit is omdat een van de koningen dan op de damevleugel staat, waar hij beschermende pionnen nodig heeft. Als beide spelers kort gerokeerd hebben kunnen de pionnen op de damevleugel echter zonder al te veel risico opgespeeld worden. Om deze reden is het een groot voordeel om op de damevleugel een pion meer te hebben dan de tegenstander. Want als de pionnen erin slagen de damevleugel van de tegenstander open te breken kun je meteen een vrijpion creëren die niet door de koning kan worden tegengehouden. Zo'n vrijpion kan een voordeel betekenen in het eindspel, maar ook reeds in het middenspel.

Een fraai voorbeeld van een geslaagde actie op de damevleugel is te zien in de volgende partij. Wit heeft een pionnenmeerderheid op de damevleugel en probeert hiermee een beslissing te forceren. Zwart is op de koningsvleugel bezig met een gevaarlijke koningsaanval. Uiteindelijk blijkt de witte pionnenmacht te veel te zijn voor de zwarte damevleugel.

Botwinnik-Kmoch, Sint-Petersburg 1943.

1.e4 c6 2.d4 d5 3.exd5 cxd5 4.c4 Pf6 5.Pc3 Pc6 6.Lg5 e6 7.c5...(Door deze zet staat het nu drie tegen twee op de damevleugel.) 7...Le7 8.Lb5 0-0 9.Pf3 Pe4 10.Lxe7 Pxe7 11.Tc1 Pg6 12.0-0 Ld7 13.Ld3 f5 (Het zwarte paard staat rotsvast in het centrum. De witte meerderheid komt nu echter in beweging, wat een groter voordeel blijkt te zijn dan de goede stand van het paard.) 14.b4 Le8 15.g3 Tc8 16.Te1 Df6 17.a3 Pe7 18.Pe5 Dh6 19.f3 Pf2 (Zie diagram.

Wit kan het paard wel slaan, maar dan geeft zwart eeuwig schaak: 20...Dxh2+ 21.Ke3 f4+ 22.gxf4 Dxf4+ 23.Ke2 Dh2+.) 20.De2 Ph3+ 21.Kg2 g5 22.Pb5 Lxb5 23.Lxb5 Tf6 24.Ld7 Td8 25.b5 Dh5 26.c6 Th6 (Dreigt Pf4+.) 27.Kh1! 1-0. Tegen de c-pion kan zwart niet veel meer beginnen.